

การประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในห้องปฏิบัติการ การพยาบาลตามแนวคิดการประเมินเพื่อการเรียนรู้ Nursing Skill Assessment in Nursing Laboratory based on the Concept of Assessment for Learning

เรือโทหญิง พว.วรลักษณ์ จงเลิศมนตรี*
LT JG Woralluk Jonglertmontree, R.N.*

บทคัดย่อ

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเป็นหลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติ มีการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคทดลอง ซึ่งการเรียนการสอนภาคทดลองเปรียบเสมือนการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกภาคปฏิบัติกับผู้ป่วยจริงบนหอผู้ป่วย โดยรายวิชาการพยาบาลพื้นฐานเป็นรายวิชาที่มีการฝึกภาคทดลองและต้องประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในห้องปฏิบัติการพยาบาล เช่น ทักษะการใส่และถอดอุปกรณ์ป้องกัน การติดเชื้อ ทักษะการประเมินและบันทึกสัญญาณชีพ ทักษะการใส่สายยางให้อาหารทางจมูกถึงกระเพาะอาหาร (NG-tube) ทักษะการให้สารละลายทางหลอดเลือดดำ เป็นต้น วิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศ ศูนย์วิทยาการ กรมแพทยทหารเรือ จึงนำแนวคิดการประเมินเพื่อการเรียนรู้ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดการประเมินตามสภาพจริงมาประยุกต์ใช้กับการประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในห้องปฏิบัติการพยาบาล โดยมีรูปแบบการพัฒนา 7 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ 2) การกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาการประเมินเพื่อการเรียนรู้ โดยการรวบรวมปัญหาที่เคยเกิดขึ้น 3) ปรับปรุงแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนทักษะการปฏิบัติการพยาบาล 4) การจัดทำสถานการณ์ทางการพยาบาลที่ส่งเสริมให้คิดเชิงเหตุผล 5) การเตรียมความพร้อมวิธีการประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อการเรียนรู้ต่ออาจารย์ 6) การประเมินเพื่อการเรียนรู้ 7) การสะท้อนกลับ การพัฒนารูปแบบการประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้วิธีการประเมินเพื่อการเรียนรู้เป็นวิธีที่จะพัฒนาให้นักศึกษาพยาบาลเกิดการเรียนรู้จากการประเมินและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการปฏิบัติการพยาบาลที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับผู้ป่วยประเภทต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : การประเมินตามสภาพจริง การประเมินเพื่อการเรียนรู้ การพยาบาลพื้นฐาน

* อาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศ ศูนย์วิทยาการ กรมแพทยทหารเรือ

Abstract

The bachelor degree in nursing education practicing oriented education which is combined with both theoretical and experimental curriculum, which must be taught before nursing students can proceed to practice in patient wards. Fundamental nursing subjects usually arrange nursing skill evaluation in fundamental nursing laboratory to evaluate skill such as insertion/removal of infection prevention tools, vital signs evaluation and record, NG-tube insertion, and intravenous infusion. Therefore, Royal Thai Navy College of Nursing aim to apply assessment for learning, which is a part of practical assessment, to evaluate the nursing skills in nursing laboratory, with 7 steps of development; 1) study learning objectives in accordance with subjects' learning outcome, 2) set development objectives for learning evaluation by compiling previous problems, 3) improve experimental evaluation forms and grading, 4) create nursing experimental situation that encourages rational thinking, 5) prepare teachers' readiness before nursing skill evaluation for learning purpose, 6) conduct evaluation for learning, and 7) provide feedback for nursing skill evaluation development by using evaluation for learning as a guideline. Overall, the application of evaluation for learning to nursing skill evaluation in laboratory should encourage nursing students to learn from the evaluation, which will be beneficial to nursing performance when dealing effectively with various types of patients.

Keywords : authentic assessment, assessment for learning, fundamental nursing

บทนำ

ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ 6 ด้าน คือ คุณธรรมและจริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ การเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตจึงประกอบด้วย ภาคทฤษฎี ภาคทดลอง และภาคปฏิบัติ บนหอผู้ป่วย ซึ่งมีกลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย การประเมินวิชาทฤษฎีและการประเมินการปฏิบัติ โดยต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผลการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับการประเมินผลการปฏิบัติใช้วิธีการประเมินผลแบบสังเกตการปฏิบัติ การสอบในสถานการณ์จำลองและสถานการณ์จริง โดยการประเมินต้องนำผลการประเมินมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสรปรับปรุงตนเอง¹ หมายถึง การป้อนข้อมูลย้อนกลับเพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไขย้อนกลับไปยังการจัดการเรียนการสอนและเนื้อหา และควรเป็นการประเมินตาม

สภาพจริง (Authentic Assessment) ครอบคลุมการประเมิน 3 ประเภท ได้แก่ การประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) การประเมินขณะเรียนรู้ (Assessment as Learning) และการประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning)² ทั้งนี้การประเมินจะมีทั้งการประเมินความก้าวหน้าและสรุปรวม การประเมินแบบสรุปรวมจะหลอมรวมทุกสิ่งที่ได้มีการประเมินเพื่อการเรียนรู้เป็นส่วนๆ มาแล้ว และด้วยหลักการของประเมินเพื่อการเรียนรู้ จะเน้นการประเมินด้วยวิธีที่หลากหลาย³ สอดคล้องกับการประเมินผลการเรียนการสอนแห่งศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการพัฒนาทักษะ ความรู้และความเชี่ยวชาญให้เกิดกับผู้เรียนพร้อมกับการใช้หลักการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพสูง สามารถนำประโยชน์ของผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงแก้ไขงาน⁴

จากความสำคัญของการประเมินวิชาทฤษฎีและการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ จึงต้องพัฒนาการประเมินที่ไม่เพียงแต่เน้นการวัดผลของการเรียนรู้เท่านั้น แต่ต้องบูรณาการการวัดและประเมินเพื่อการเรียนรู้ไปด้วย ซึ่งวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ศูนย์วิทยาการ กรมแพทย์ทหารเรือ เป็นสถาบันการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ที่ต้องดำเนินการประเมินเพื่อการเรียนรู้แก่นักศึกษาพยาบาล เพื่อพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ในตัวของนักศึกษาพยาบาล

แนวคิดการประเมินเพื่อการเรียนรู้

การประเมินเพื่อการเรียนรู้มีแนวคิดจากการประเมินตามสภาพจริง หมายถึง การที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และเรียนรู้จากสภาพจริงของสังคมหรือชุมชน ผู้เรียนจะเป็นผู้สร้างความรู้ที่มีความหมายเข้าไปเผชิญปัญหาจริงในบริบทจริงและเน้นการประเมินด้วยวิธีที่หลากหลาย² โดยใช้การประเมินตนเองเป็นหลักที่สำคัญ เป็นการสร้างคนที่สามารถนำตนเองได้ในสังคมแห่งอนาคต⁴ หลักการประเมินเพื่อการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติวิชาชีพการพยาบาล เนื่องจากการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลต้องอาศัยการประเมินเป็นระยะๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่ง Tomlinson⁵ ได้ให้ความหมายของการประเมินระหว่างการสอนว่าเป็นสะพานเชื่อมระหว่างแผนการสอนวันนี้และวันพรุ่งนี้เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้ในอดีตการเรียนการสอนเน้นผู้สอนเป็นศูนย์กลาง ให้ความสำคัญกับผลคะแนนผู้เรียนมากกว่าการเรียนรู้ และพยายามให้ผู้เรียนตอบคำถามได้ถูกต้องมากกว่าตอบตามความคิดเห็น แต่การประเมินระหว่างการสอนเป็นการประเมินที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางสามารถพัฒนาทั้งการสอนและการเรียน ถ้าทำอย่างถูกต้องตามขั้นตอน 10 ขั้นตอน⁵ คือ

1. ทำความเข้าใจกับผู้เรียนให้เข้าใจบทบาทว่าการประเมินจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เป้าหมายไม่ได้อยู่ที่ความสำเร็จของคะแนน แต่อยู่ที่ความก้าวหน้าของความรู้
2. ต้องมีความชัดเจนเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการเรียนรู้ อะไรคือสิ่งที่สำคัญที่สุด ระหว่างการรับรู้ การเข้าใจ การทำได้ อาจมีการมอบหมายงานก่อนการประเมินและทำการประเมินที่ต่อเนื่อง
3. สร้างห้องเรียนให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน ควรยืดหยุ่นในการประเมินระหว่างการสอน การประเมินสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ

4. ให้ผลสะท้อนกลับเป็นส่วนหนึ่งในการสอน จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเป้าหมายในการเรียนของตนเอง ผลสะท้อนกลับจะมีประโยชน์ ช่วยให้ผู้เรียนรู้ตัวเองว่าตัวเองควรพัฒนาอะไรและผู้เรียนต้องเชื่อว่าครูใช้ผลการประเมินเพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายในการเรียน
5. ให้ผลสะท้อนกลับอย่างเป็นกัลยาณมิตร ผลสะท้อนกลับควรชัดเจน ตรงประเด็น ทำทนายเหมาะสมกับผู้เรียน ผู้เรียนได้แนวคิดในการพัฒนาตนเอง การให้ผลสะท้อนกลับที่แตกต่างกันของผู้เรียนแต่ละคนต้องมีความทำทนายเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายได้
6. มีการประเมินอย่างสม่ำเสมอ ครูสังเกตว่าผู้เรียนทำอะไร และต้องการสิ่งใดมาเสริมสร้างความก้าวหน้า ครูเดินดูรอบๆ ขณะผู้เรียนปฏิบัติการงานคอยตอบคำถามเพื่อยืนยันความคิดของผู้เรียน การประเมินต่อเนื่องทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การประเมินทั้งรายบุคคลและแบบกลุ่ม
7. ส่งเสริมความสามารถด้วยการประเมินระหว่างการสอน ผู้เรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน มีส่วนร่วมในการสร้างเกณฑ์ และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลสะท้อนกลับจากเพื่อน จากครูถามคำถามย้อนกลับเพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนเพื่อความก้าวหน้าของการเรียนรู้
8. มองหาแบบแผนการประเมินระหว่างการสอน ไม่อาจจะนับจำนวนผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์หรือไม่ผ่านเกณฑ์ ครูผู้สอนต้องหารูปแบบในการวางแผนการสอนครั้งต่อไปจากชิ้นงานหรือสิ่งที่ผู้เรียนทำ
9. วางแผนการสอนที่ครอบคลุมเนื้อหาที่จำเป็นและความต้องการของผู้เรียน การประเมินระหว่างการสอนจะหมายถึง การออกแบบการสอนที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน และไม่ได้จบเมื่อประเมินเสร็จสิ้นลง บางกรณีการประเมินระหว่างการสอนระบุว่าผู้เรียนทุกคนในชั้นต้องฝึกฝนทักษะบางประเภทมากขึ้น
10. ทำกระบวนการข้างต้นซ้ำ การประเมินระหว่างการสอนควรทำอย่างสม่ำเสมอ มากกว่าการทำเป็นบางช่วงเวลา ชั้นเรียนหลายชั้นมักสอนโดยปราศจากการคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน เป็นการสิ้นเปลืองเวลาและทรัพยากร

=== รูปแบบการประเมินเพื่อการเรียนรู้ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ===

สำหรับการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่ต้องการให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติขั้นตอนการพยาบาลได้ถูกต้องทุกขั้นตอนตามที่ระบุไว้ในแบบประเมิน แต่เนื่องจากสภาพการเรียนรู้ในปัจจุบันที่พบว่า การประเมินแบบเดิมนั้นผู้เรียนไม่สามารถปฏิบัติทักษะการพยาบาลบนหอผู้ป่วยที่มีผู้ป่วยหลากหลายประเภทได้ เนื่องจากการใช้วิธีการท่องจำทักษะการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อให้อาจารย์ประเมินตามแบบประเมินมากกว่าการสร้างให้เกิดการเรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้กับผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสม การประเมินเพื่อการเรียนรู้โดยใช้หลักการประเมินตามสภาพจริงจึงเป็นแนวคิดในการนำมาใช้ในการประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล โดยเริ่มต้นจากการปฏิบัติในห้องปฏิบัติการพยาบาลก่อนนำไปสู่การปฏิบัติจริงบนหอผู้ป่วยต่อไป จากการศึกษาของ ศุภกรใจ เจริญสุข, อัญญา พลดเปลื้อง, วันดี วงศ์รัตนรักษ์, กุลฤดี จิตตยานันท์, นงนุช เสือพุมิ⁶ ที่ได้นำแนวคิดการประเมินเพื่อการเรียนรู้ไปใช้ใน

การสร้างรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่ต้องการพัฒนานักศึกษาให้เกิดการเรียนรู้ตามผลการเรียนรู้ที่กำหนดและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการเรียนรู้ พบว่า ผลของรูปแบบประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ และมีการอธิบายไว้ คือ

1. หลักการและวัตถุประสงค์ เป็นรูปแบบการประเมินที่พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพในการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและสามารถพัฒนาตนเองได้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล เน้นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) โดยใช้ผู้ประเมินหลายฝ่าย ใช้วิธีการประเมินหลายวิธี ประเมินหลายช่วงเวลา ใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ และใช้หลักสูตรเป็นฐานในการนำผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดมาจัดกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์¹ ที่กำหนดให้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเน้นการประเมินตามสภาพจริง

2. ขั้นตอน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนย่อย คือ 1) การวิเคราะห์และกำหนดผลการเรียนรู้ที่ต้องการ 2) การออกแบบการจัดการเรียนการสอน และเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3) การประเมิน เป็นการประเมินผู้เรียนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม เน้นการประเมินตามสภาพจริง โดยผู้ประเมินหลายฝ่าย และประเมินหลายช่วงเวลา 4) การสะท้อนผล เป็นการให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ภายหลังการเรียนรู้ทันทีเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา 5) การเรียนรู้และการพัฒนา ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีการพัฒนาตนเองให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชา

3. การประเมินผล ควรเป็นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ครอบคลุมการประเมิน 3 ประเภท ได้แก่ การประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) เป็นการประเมินระหว่างการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การประเมินขณะเรียนรู้ (Assessment as Learning) เป็นการประเมินตลอดกระบวนการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวนบทเรียนของตนเอง และนำผลการประเมินมาพัฒนาตนเองในการเรียนรู้ได้ และการประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning) เป็นการประเมินผลของการเรียนรู้ ตัดสินผลการเรียนตามเกณฑ์ที่หลักสูตรกำหนด

4. ปัจจัยสนับสนุน ประกอบด้วย ปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ 1) ผู้บริหารที่ต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ กำหนดนโยบายที่ชัดเจน สามารถหาสิ่งสนับสนุนได้อย่างเพียงพอ 2) ผู้สอนต้องมีทัศนคติที่ดี มีความสามารถในการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล กำหนดค่าระดับคุณภาพ และมีเจตคติที่ดีต่อการประเมินเพื่อการพัฒนา ทำหน้าที่เป็นโค้ชและครูพี่เลี้ยง 3) สิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ มีบรรยากาศการเรียนรู้แบบกัลยาณมิตรได้รับการสนับสนุนจากชุมชน และมีเทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งปัจจัยสนับสนุนทั้ง 3 ประการ มีความสอดคล้องกับผลของการศึกษารูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริงในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กของ ปันรสี เอี่ยมสะอาด, สุปรานีวี ขวัญบุญจันทร์, อนันต์ มาลารัตน์, วาสนา คุณาภิสิทธิ์⁷ ที่พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการประเมินผลของการศึกษา ประกอบด้วย 1) ผู้ออกแบบการประเมินผล คือ ครูที่ออกแบบเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินผล 2) ผู้ประเมินผลการเรียนรู้ทางพลศึกษา คือ ครูผู้สอน นักเรียน เพื่อนนักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน และ 3) ผู้ตัดสินผลการประเมิน คือ ครู ดังนั้นปัจจัยการสนับสนุนที่สำคัญต่อรูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริงเป็นอย่างมาก คือ ครูหรือผู้สอน ที่ต้องมีความสามารถทั้งด้านการเป็นผู้ออกแบบการประเมินผลและเป็นโค้ชได้เช่นกัน

วิธีการประเมินและการให้คะแนนตามหลักการเพื่อการเรียนรู้

วิธีการประเมินเพื่อการเรียนรู้สามารถประเมินได้จริงทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน^๑ ประกอบด้วย

1. การสังเกต สามารถประเมินได้ทั้งแบบตั้งใจและแบบไม่ตั้งใจ การสังเกตแบบตั้งใจ หมายถึง ครูกำหนดพฤติกรรมที่ต้องสังเกต ช่วงเวลาและวิธีการสังเกต และอีกวิธีคือการสังเกตแบบไม่ตั้งใจหรือไม่มีโครงสร้าง ซึ่งหมายถึงไม่มีการกำหนดรายงานสังเกตไว้ล่วงหน้า

2. การสัมภาษณ์ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ใช้เก็บข้อมูลพฤติกรรมด้านต่างๆ ได้ดี เช่น ความคิด ความรู้สึก กระบวนการขั้นตอนในการทำงาน วิธีแก้ปัญหา อาจใช้ประกอบการสังเกตเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มั่นใจมากยิ่งขึ้น

3. การตรวจงาน เป็นการวัดและประเมินผลที่ควรดำเนินการตลอดเวลา เช่น การตรวจแบบฝึกหัด ผลงานภาคปฏิบัติ โครงการ/โครงงานต่างๆ เป็นงานที่มีลักษณะของการคิดขั้นสูง เช่น แบบฝึกหัดที่เน้นการเขียนตอบแบบสร้างสรรค์ มีการแก้ปัญหา หรือประเมินการทำโครงการ โครงงานต่างๆ เพื่อประเมินลักษณะนิสัยและคุณลักษณะที่ดีในการทำงาน

4. การรายงานตนเอง เป็นการให้ผู้เรียนเขียนบรรยายหรือตอบคำถามสั้นๆ หรือตอบแบบสอบถามที่ครูสร้างขึ้น เพื่อสะท้อนถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งความรู้ ความเข้าใจ วิธีคิด วิธีทำงาน ความพอใจในผลงาน ความต้องการพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น

5. การใช้ข้อสอบแบบเน้นการปฏิบัติจริง ควรเป็นแบบทดสอบภาคปฏิบัติที่เน้นการปฏิบัติจริง ต้องมีลักษณะ คือ ปัญหาที่มีความหมายต่อผู้เรียน และมีความสำคัญเพียงพอที่จะแสดงถึงภูมิความรู้ของผู้เรียนในระดับชั้นนั้นๆ เป็นปัญหาที่เลียนแบบสภาพจริงในชีวิตของผู้เรียน แบบทดสอบต้องครอบคลุมทั้งความสามารถและเนื้อหาตามหลักสูตร ผู้เรียนต้องใช้ความรู้ความสามารถ ความคิดหลายๆ ด้านมาผสมผสาน และแสดงวิธีคิดได้เป็นขั้นเป็นตอนอย่างชัดเจน ควรมีคำตอบถูกได้หลายคำตอบ และวิธีการหาคำตอบได้หลายวิธี มีเกณฑ์การให้คะแนนตามความสมบูรณ์ของคำตอบอย่างชัดเจน

วิธีการให้คะแนนเพื่อการเรียนรู้ มี 2 รูปแบบ คือ

1. ให้คะแนนในลักษณะภาพรวม ในความหมายว่า คะแนนนั้นเป็นตัวแทนความประทับใจในผลงานทั้งหมดรวมทุกด้านแล้ว มักใช้กับเครื่องมือวัดและประเมินผลที่เป็น Authentic Test หรือเรียกว่า Holistic Scoring

2. ให้คะแนนในลักษณะวิเคราะห์งานเป็นส่วนย่อย เป็นการแตกย่อยผลสัมฤทธิ์ของงานหลายๆ ออกเป็นหลายๆ ด้าน เพื่อวิเคราะห์ระดับความสำเร็จแต่ละด้านในงานนั้น เรียกว่า Analytic Scoring

การพัฒนาารูปแบบการประเมินทักษะการพยาบาลในห้องปฏิบัติการพยาบาลตามแนวคิดการประเมินเพื่อการเรียนรู้ในรายวิชาการพยาบาลพื้นฐาน วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ศูนย์วิทยาการกรมแพทยทหารเรือ

ความสำคัญของการเรียนการสอนในวิชาการพยาบาลพื้นฐาน

วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ศูนย์วิทยาการ กรมแพทยทหารเรือ จัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สำหรับนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 ในหลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2555 นั้น มีรายวิชาการพยาบาลพื้นฐาน 1 และ 2 รวมจำนวน 5 หน่วยกิต แบ่งเป็นภาคทฤษฎีจำนวน 3 หน่วยกิต และภาคทดลอง 2 หน่วยกิต ซึ่งรายวิชานี้มีการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคทดลอง เป็นรายวิชาในหมวดวิชาชีพการพยาบาลวิชาแรกที่มีการฝึกและประเมินผลภาคทดลอง คือ การประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลแบบรายบุคคล (Checklist) โดยมีอาจารย์พยาบาลจากภาควิชาต่างๆ เป็นผู้ประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลแบบรายบุคคล ดังนั้นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 จึงต้องปรับตัวต่อการประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในรายวิชานี้ ถือว่ามีความสำคัญในการเรียนชั้นปีที่ 1 เป็นอย่างยิ่ง หากการสร้างประสบการณ์ในการประเมินไม่ดีจะทำให้นักศึกษาพยาบาลเกิดการใช้ประสบการณ์เป็นฐาน (Experience based learning) ในการฝึกภาคปฏิบัติที่ไม่ดีเช่นกัน ผู้เขียนซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบรายวิชามาอย่างต่อเนื่อง จึงเกิดข้อคำถามจะประเมินนักศึกษาอย่างไรให้เหมาะสมในการประเมินผลลัพท์การเรียนรู้ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลและสอดคล้องกับบริบทของการปฏิบัติการพยาบาล รวมทั้งเป็นการประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลอย่างแท้จริงไม่เพียงแต่ประเมินการท่องจำทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งการท่องจำทำให้นักศึกษาพยาบาลลืมนเมื่อต้องนำไปปฏิบัติต่อผู้ป่วยจริงๆ ดังนั้นผู้เขียนจึงได้จัดทำรูปแบบการประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในห้องปฏิบัติการพยาบาล เพื่อให้เกิดการประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลตามสภาพจริงและประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) ควบคู่ไปกับการประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning) โดยประยุกต์จากแนวคิดการประเมินเพื่อการเรียนรู้ และรูปแบบการประเมินเพื่อการเรียนรู้ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่ผู้เขียนได้นำเสนอไปแล้ว ให้สอดคล้องกับบริบทของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ศูนย์วิทยาการ กรมแพทยทหารเรือ มีรูปแบบประกอบด้วย 7 ขั้นตอน

ขั้นตอนการพัฒนาารูปแบบการประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในห้องปฏิบัติการพยาบาลตามแนวคิดการประเมินเพื่อการเรียนรู้ในรายวิชาการพยาบาลพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ผลการเรียนรู้ที่สำคัญที่ต้องการให้เกิดขึ้นในรายวิชานี้ คือ ทักษะทางปัญญา ต้องสามารถตระหนักรู้ในศักยภาพของตนเพื่อพัฒนาตนเองให้มีความสามารถเพิ่ม นำไปสู่การปฏิบัติทักษะการพยาบาลพื้นฐานได้ และสามารถคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ โดยใช้องค์ความรู้ทางวิชาชีพและที่เกี่ยวข้อง⁹

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาการประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ โดยเริ่มจากการรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นจากการประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาล สิ่งที่เป็นปัญหาและข้อขัดข้องที่เกี่ยวข้องกับการประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลจากรายงาน มคอ. 5 รายวิชาการพยาบาลพื้นฐาน 1 และการพยาบาลพื้นฐาน 2 ที่ประเมินโดยนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557¹⁰ และ 2558¹¹ สรุปได้ 3 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน ดังนี้ 1) การประเมินของอาจารย์แต่ละท่านประเมินไม่ตรงกันเนื่องจากมีเทคนิคการพยาบาลตามประสบการณ์ที่แตกต่างกัน 2) มาตรฐานการให้คะแนนของอาจารย์ไม่เท่าเทียมกัน 3) อาจารย์สอนเทคนิคการพยาบาลแตกต่างกันเวลาสอบจึงไม่เข้าใจว่าควรปฏิบัติตามอาจารย์ท่านใด เมื่อศึกษารายงานการวิจัยที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติการพยาบาล พบว่าปัจจัยด้านความชำนาญในการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์พยาบาล เป็นปัจจัยที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์¹² ซึ่งถือเป็นปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากรที่สำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติทักษะการพยาบาล ปัจจัยนำเข้าที่สำคัญอีกด้าน คือ การเรียนรู้ผ่านต้นแบบรุ่นพี่และความพร้อมของแหล่งฝึก¹³ นอกจากนั้นผู้รับผิดชอบรายวิชายังได้สอบถามปัญหา ข้อขัดข้องของการประเมินผลภาคทดลองแบบดั้งเดิมจากอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการประเมินทักษะพื้นฐานทางการพยาบาลในรายวิชาที่เป็นภาคทดลอง พบว่า มีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านผู้สอนและแบบประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ดังนี้

- แบบประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลไม่มีความชัดเจน ไม่เป็นรูปธรรม
- อาจารย์แต่ละท่านมีประสบการณ์ในการให้คะแนนทักษะการปฏิบัติการพยาบาลแตกต่างกัน
- อาจารย์แต่ละท่านมีมาตรฐานการประเมินนักศึกษาพยาบาลแตกต่างกัน
- การประชุมเพื่อชี้แจงเกณฑ์การให้คะแนนก่อนการสอบทักษะการปฏิบัติการพยาบาลใช้เวลานานเกินไป
- แบบประเมินเกณฑ์การให้คะแนนทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ต้องศึกษาก่อนไปสอบนักศึกษาพยาบาลแต่สร้างความเข้าใจในวิธีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน
- การสอบแต่ละครั้งขาดการชี้แจงทั้งแนวทางปฏิบัติ ข้อจำกัด รวมถึงการจัดสถานที่ในการสอบแตกต่างจากหอผู้ป่วยทำให้ไม่คุ้นชิน

จากปัญหาและข้อขัดข้องดังกล่าวอาจส่งผลให้นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ได้รับการประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน รวมไปถึงรูปแบบการสะท้อนกลับหลังการประเมินมีความแตกต่างกันส่งผลให้นักศึกษามีความเข้าใจคลาดเคลื่อนไปจากเดิมที่เคยได้รับการเรียนภาคทฤษฎีประกอบกับอาจารย์พยาบาลในสถาบันอุดมศึกษามีบทบาทหลากหลาย ทำให้สมรรถนะในการปฏิบัติการพยาบาลลดลง¹⁴ การเตรียมความพร้อมของอาจารย์พยาบาลผู้ประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลจะทำให้ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ได้รับการประเมินเป็นไปในแนวทางเดียวกันและยังเป็นการฟื้นฟูสมรรถนะในการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์ในอีกรูปแบบหนึ่ง จึงต้องมีการดำเนินการขั้นตอนที่ 3 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 ปรับปรุงแบบประเมินและเกณฑ์การให้คะแนนทักษะการปฏิบัติการพยาบาล

เมื่อผู้รับผิดชอบรายวิชาศึกษาผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ ซึ่งผลการเรียนรู้ที่สำคัญที่ต้องทำให้เกิดขึ้นในรายวิชานี้ คือ ทักษะทางปัญญา เมื่อรวบรวมปัญหาของการประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลได้แล้ว จึงนำมาเรียบเรียง ค้นหาปัญหา และนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงอันดับแรก คือ การปรับปรุงแบบประเมิน ซึ่งต้องปรับปรุงโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการพยาบาลพื้นฐาน คือ พัฒนาทักษะการปฏิบัติและปรับปรุงแบบประเมินให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลที่เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานเป็นหลัก ดังนั้นในขั้นตอนนี้จึงใช้วิธีการรวบรวมทักษะด้านการปฏิบัติการพยาบาลที่พบว่ายากในการประเมินมีความสำคัญต่อการปฏิบัติการพยาบาลในหอผู้ป่วยโดยการรวบรวมความคิดเห็นจากอาจารย์ภาควิชาพื้นฐานการพยาบาล อาจารย์นิเทศภาคปฏิบัติ ทบทวนหลักการปฏิบัติจากหนังสือ ตำรา บทความด้านทักษะการปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานที่ทันสมัยเป็นปัจจุบัน รวมทั้งสังเกตจากการปฏิบัติงานพยาบาลวิชาชีพบนหอผู้ป่วยและประยุกต์ให้สอดคล้องกัน ประกอบด้วย 10 หัวข้อ ดังนี้

1. ทักษะการใส่และถอดอุปกรณ์ป้องกันการติดเชื้อ
2. ทักษะการประเมินและบันทึกสัญญาณชีพ
3. ทักษะการใส่สายยางให้อาหารทางจมูกถึงกระเพาะอาหาร (NG-tube)
4. ทักษะการให้สารละลายทางหลอดเลือดดำ
5. ทักษะการฉีดยาเข้าทางเส้นเลือดดำ
6. ทักษะการใส่สายสวนปัสสาวะแบบคาสาย (Retained Foley's Catheterization)
7. ทักษะการทำแผลแบบเปียก (Wet Dressing)
8. ทักษะการทำแผลแบบแห้ง (Dry Dressing) และการตัดไหม
9. ทักษะการดูดเสมหะทางหลอดลมคอและในปาก (Oro-Tracheal Suction)
10. ทักษะการตรวจร่างกายขั้นพื้นฐาน (Physical Examinations)

หลังจากนั้นจึงทำแบบประเมินให้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ทั้งด้านทักษะทางปัญญาและทักษะการปฏิบัติการพยาบาล และนำแบบประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลที่จัดทำโดยผู้รับผิดชอบรายวิชาให้ผู้สอนภาคทฤษฎีในแต่ละหัวข้อและผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ตรวจสอบความถูกต้องของขั้นตอนการปฏิบัติ ความถูกต้องของภาษา รวมจำนวนทั้งสิ้น 3 ท่าน/หัวข้อ หลังจากนั้นผู้รับผิดชอบรายวิชาจึงทดลองปฏิบัติตามแบบประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลแบบจับเวลาด้วยตนเองเพื่อประเมินความเป็นไปได้และข้อจำกัดที่จะเกิดขึ้นในการสอบทักษะการปฏิบัติการพยาบาล

การปรับปรุงเกณฑ์การประเมินทักษะ ตามแนวคิดของการประเมินเพื่อการเรียนรู้ มีวิธีการประเมิน 2 แนวทาง⁸

1. ใช้วิธีการประเมินแบบในลักษณะภาพรวม (Holistic Scoring) คือ การประเมินความมีคุณภาพของการปฏิบัติทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ในทักษะโดยรวมทั้งหมดคล้ายกับการประเมินแบบอิงกลุ่ม ซึ่งจะแบ่งเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 0 หมายถึง ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องทุกขั้นตอนการปฏิบัติไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของผู้ป่วย
- 1 หมายถึง ปฏิบัติได้ถูกต้องแต่ไม่แสดงถึงวิธีคิดแก้ปัญหาในสถานการณ์หรือการปฏิบัติไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของผู้ป่วย
- 2 หมายถึง ปฏิบัติได้ถูกต้อง แสดงวิธีคิดแก้ไขในสถานการณ์ สอดคล้องกับสภาพปัญหาของผู้ป่วย

2. ใช้วิธีการประเมินแบบแบ่งเป็นส่วนย่อย คือ การประเมินขั้นตอนแต่ละขั้นตอนของทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งจะแบ่งเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 0 หมายถึง ไม่ปฏิบัติขั้นตอนตามมาตรฐานของทักษะนั้นๆ
- 1 หมายถึง ปฏิบัติขั้นตอนตามมาตรฐานของทักษะนั้นๆ ได้ถูกต้องบางส่วน
- 2 หมายถึง ปฏิบัติขั้นตอนตามมาตรฐานของทักษะนั้นๆ ได้ถูกต้องทั้งหมด

ขั้นตอนที่ 4 การจัดทำสถานการณ์ทางการพยาบาล เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติทักษะการปฏิบัติการพยาบาลผ่านสถานการณ์ที่หลากหลาย มีการกำหนดผู้ป่วยให้เป็นผู้ป่วยที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้จนถึงผู้ป่วยหนัก เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ในการประยุกต์ทักษะการปฏิบัติการพยาบาลให้เข้ากับผู้ป่วยสถานการณ์ต่างๆ ได้ โดยสถานการณ์ดังกล่าวต้องสามารถประเมินได้จากการปฏิบัติการพยาบาลและมีวิธีการคิดแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนด

ตัวอย่างโจทย์สถานการณ์ ในการประเมินทักษะการประเมินสัญญาณชีพ

ผู้ป่วย ก มาด้วยอาการชัก ระดับความรู้สึกตัวลดลง พูดคุยไม่รู้เรื่อง ได้รับสารละลายทางแขนขา ท่านจะปฏิบัติอย่างไรในการประเมินสัญญาณชีพผู้ป่วย ก

ขั้นตอนที่ 5 การเตรียมความพร้อมวิธีการประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมต่ออาจารย์ โดยผู้รับผิดชอบบรรยายวิชา นำแบบประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาฝึกฝนและเตรียมการสาธิตทักษะทุกขั้นตอนให้อาจารย์ผู้คุมสอบในแต่ละหัวข้อ เพื่อให้อาจารย์แต่ละท่านได้อภิปรายร่วมกันถึงความถูกต้องของทักษะการปฏิบัติการพยาบาล โดยมีขั้นตอนการเตรียม ดังนี้

1. นำแบบประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ที่ผ่านการตรวจสอบแจกจ่ายให้อาจารย์ผู้คุมสอบศึกษาและทำความเข้าใจล่วงหน้า 1 สัปดาห์ และจัดทำหนังสือเชิญประชุมการประชุมเตรียมความพร้อมก่อนการสอบ

2. จัดเตรียมห้องปฏิบัติการพยาบาล จัดวางอุปกรณ์ เครื่องใช้ หุ่นที่ใช้สอบทักษะการปฏิบัติการพยาบาลโดยจำลองให้เสมือนการสอบของนักศึกษาพยาบาล

3. ก่อนทำการสาธิตขั้นตอนทักษะการปฏิบัติการพยาบาล อธิบายรูปแบบการจัดสอบ เวลาที่จัดสอบ ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น สถานที่ทำการสอบเพื่อให้เกิดความเข้าใจ

4. อธิบายสถานการณ์ที่เป็นโจทย์คำถามในการสอบ เพื่อให้อาจารย์ผู้คุมสอบเข้าใจในสถานการณ์ และสามารถประเมินผู้เรียนได้สอดคล้องกัน

5. อธิบายวิธีการสะท้อนกลับหลังการปฏิบัติทักษะการพยาบาล โดยอธิบายถึงแนวทางของการสะท้อนกลับ ต้องเกิดขึ้นทันทีหลังการสอบปฏิบัติทักษะทางการพยาบาลและเป็นแนวทางที่สร้างสรรค์

ขั้นตอนที่ 6 การประเมินเพื่อการเรียนรู้

1. ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินแก่ผู้เรียนก่อนทำการประเมินตามแบบประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลที่สำคัญต่อการปฏิบัติวิชาชีพการพยาบาลเพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนแนวคิดของการเรียนรู้ โดยเน้นย้ำการเรียนรู้ที่สำคัญ คือ การพัฒนาทางด้านทักษะการปฏิบัติการพยาบาลที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับผู้ป่วยได้ โดยมีทักษะคิดเชิงเหตุเชิงผล ตามสถานการณ์ทางการพยาบาลที่กำหนด ซึ่งก็คือปัญหาตามสภาพจริงของผู้ป่วยนั่นเอง ไม่ใช้การประเมินเพื่อให้ได้ผลของคะแนนเพียงอย่างเดียว

2. ประเมินการปฏิบัติทักษะการปฏิบัติการพยาบาลโดยอาจารย์ ซึ่งวิธีการประเมินที่ผู้เขียนนำมาประยุกต์ใช้เพิ่มเติม คือ การรายงานตนเองและเน้นการปฏิบัติจริง⁸ โดยอาจารย์จะนำสถานการณ์ปัญหาของผู้ป่วยให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ก่อนจากนั้นจึงประเมินผู้เรียนโดยวิธีรายงานตนเอง คือ การตอบคำถามบอกวิธีการปฏิบัติ แนวคิดเชิงเหตุผลที่จะนำไปปฏิบัติทักษะการปฏิบัติการพยาบาล จากนั้นอาจารย์จึงทำการประเมินแบบเน้นการปฏิบัติจริงต่อไป

3. ระหว่างการประเมินการปฏิบัติทักษะการปฏิบัติการพยาบาล อาจารย์จะมีการซักถาม เหตุผลของการปฏิบัติและให้ผู้เรียนได้มีโอกาสซักถามข้อสงสัยได้ เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระหว่างการประเมิน โดยอาจารย์จะไม่บอกว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิดแต่จะใช้คำถามในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด

ขั้นตอนที่ 7 การสะท้อนกลับ หลังการประเมินเพื่อการเรียนรู้ อาจารย์ต้องมีการสะท้อนกลับอย่างสร้างสรรค์และทำทันที โดยประเด็นการสะท้อนกลับประกอบไปด้วย จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และแนวทางการพัฒนาของการปฏิบัติทักษะทางการพยาบาลครั้งนี้ วิธีการปรับปรุงและแก้ไข เทคนิคการพยาบาลที่ได้รับ รวมถึงหลักจริยธรรมที่เรียนรู้ได้

สรุปและข้อเสนอแนะ

การดำเนินการพัฒนารูปแบบการประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในห้องปฏิบัติการพยาบาลตามแนวคิดการประเมินเพื่อการเรียนรู้ ทำให้การประเมินการปฏิบัติทักษะการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในห้องปฏิบัติการพยาบาลมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น สามารถเปลี่ยนแนวทางการสอบแบบท่องจำขั้นตอนทักษะการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลให้มีความมุ่งหวังที่จะเรียนรู้จากการสอบมากกว่าผลของคะแนนและนักศึกษาพยาบาลสามารถประเมินผลการปฏิบัติของตนเองจากการสะท้อนกลับ โดยมีอาจารย์ที่ได้รับการเตรียมความพร้อมการประเมินเพื่อการเรียนรู้ ให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางต่างๆ รวมทั้งการประเมินเพื่อการเรียนรู้สามารถจัดข้อปัญหาที่เกิดขึ้นจากการประเมินผลแบบเดิมได้ทั้งด้านการประเมินและการสะท้อนกลับของอาจารย์แต่ละท่านมีความสอดคล้องกันมากขึ้น การเตรียมความพร้อมอาจารย์ก่อนการสอบมีประสิทธิผลมากขึ้น ทำให้ประเมินนักศึกษาได้ตรงกับวัตถุประสงค์ของรายวิชา แบบประเมินและเกณฑ์การประเมินมีการประเมินนักศึกษาในภาพรวม ผลการปฏิบัติมีคุณภาพค่านึงถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยโดยใช้ความคิดเชิงเหตุผลมากกว่าการท่องจำทักษะการปฏิบัติการพยาบาล และเป็นอีกวิธีการประเมินที่จะทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญาที่เป็นผลการเรียนรู้ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้เขียนมีแนวคิดในการประเมินผลการใช้รูปแบบการประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในห้องปฏิบัติการพยาบาลตามแนวคิดการประเมินเพื่อการเรียนรู้ โดยศึกษาผลของการพัฒนารูปแบบโดยวิธีการวิจัย ทั้งนี้เพื่อให้รูปแบบนี้เป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับการพัฒนาทักษะการปฏิบัติการพยาบาลต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2552. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 23 ธันวาคม 2560]. แหล่งที่มา: http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews6/nursing_m1.pdf.
2. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. การเรียนรู้และการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 23 ธันวาคม 2560]. แหล่งที่มา: http://thailandpod.org/wp-content/uploads/2015/04/TQF2012_3.pdf.
3. สมภาพร มณีอ่อน. การประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment Learning). วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2559;14(1):15-25.
4. ไสว พักขาว. ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 22 ธันวาคม 2560]. แหล่งที่มา: <http://web.chandra.ac.th/blog/wp-content/uploads/2015>.

5. Tomlinson CA. "The Bridge Between Today's lesson and Tomorrow's" Education leadership. [Internet]. [cited 2017 December 19]. Available from: <http://www.ascd.org/publications/educational-leadership>.
6. ศุภกิจ เจริญสุข, อัญญา ปลดเปลื้อง, วันดี วงศ์รัตนรักษ์, กุลฤดี จิตตยานันท์, นงนุช เสือพุ่ม. รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามมาตรฐานระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์ 2559;8(2):28-43.
7. ปันนรสี เอี่ยมสะอาด, สุปรานีวี ขวัญบุญจันทร์, อนันต์ มาลารัตน์, วาสนา คุณาภิสิทธิ์. รูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริงในการจัดการเรียนรู้พลศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก. วารสาร Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ 2559;9(3):114-30.
8. ชาตรี เกิดธรรม. การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment). [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 22 ตุลาคม 2560]. แหล่งที่มา: <http://edu.vru.ac.th/sct/cheet%20download/4.pdf>.
9. วิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศ ศูนย์วิทยาการ กรมแพทยทหารเรือ. มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มคอ.3 หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศ ศูนย์วิทยาการ กรมแพทยทหารเรือ; 2555.
10. วิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศ ศูนย์วิทยาการ กรมแพทยทหารเรือ. มคอ. 5 รายงานผลการดำเนินงานของรายวิชา ปีการศึกษา 2557. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศ ศูนย์วิทยาการ กรมแพทยทหารเรือ; 2558.
11. วิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศ ศูนย์วิทยาการ กรมแพทยทหารเรือ. มคอ. 5 รายงานผลการดำเนินงานของรายวิชา ปีการศึกษา 2558. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศ ศูนย์วิทยาการ กรมแพทยทหารเรือ; 2559.
12. สุชาดา อินทรกำแหง, พีระ เรืองฤทธิ์. ปัจจัยที่มีผลต่อทักษะทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสวรรคภ์ระชาธิราช นครสวรรค์. วารสารการพยาบาลการสาธารณสุขและการศึกษา 2559;17(3):106-12.
13. รวมพร มินานนท์, จินตนา พรลัมฤทธิ์โชค, จิราพัชร ปัญญาดี, อัญพัชญ์ วิวัฒน์กมลชัย, ชญานิศา เขมทัศน์. ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนในกระบวนวิชาหลักการและเทคนิคการพยาบาล ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่. พยาบาลสาร 2556;40(4):126-38.
14. สุพิศ รุ่งเรืองศรี, อุดมรัตน์ สงวนศิริธรรม. อาจารย์พยาบาล: ความท้าทายต่อสมรรถนะส่วนบุคคล. พยาบาลสาร 2558;42(ฉบับพิเศษ พฤศจิกายน):214-21.